

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1391/06
28.09.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Слободана Дражића, председника већа, Јелене Боровац, Власте Јовановић, мр Љубице Јеремић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог "ББ", кога заступа законски заступник директор БА, ради накнаде штете, стицања без основа и чинидбе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Окружног суда у Шапцу бр. Гж. 496/05 од 16.2.2006. године, у седници већа одржаној 28.9.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Окружног суда у Шапцу бр. Гж. 496/05 од 16.2.2006. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Шапцу бр. Гж. 496/05 од 16.2.2006. године потврђена је пресуда Општинског суда у Лозници бр. П. 1968/2003 од 17.1.2005. године којом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име изгубљеног приноса на делу парцеле кп. 643/3 у површини од 0.17.00 ха чија је укупна површина 0.86.40 ха за 1999, 2000, 2001, 2002, 2003. и 2004. годину исплати накнаду у износу од по 6.274,00 динара годишње са законском затезном каматом за сваку годину од 1.Октобра. те године па до коначне исплате у року од 15 дана. Одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да му тужени на име стицања без основа експлоатацијом и вађењем шљунка са парцеле тужиоца у површини од 0.17.00 ха исплати износ од укупно 795.853,30 динара, са законском затезном каматом од 31.7.2002. године па до исплате у року од 15 дана. Одбијен је и тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да изврши насипање описане парцеле тако што ће дебљина хумуса бити најмање 0,70 метара као задњи слој изравнан са осталим делом парцеле или да као противвредност означене парцеле и враћања у пређашње стање исплати тужиоцу износ од 51.000,00 динара уколико не изврши насип у року од 30 дана. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против назначене пресуде Окружног суда у Шапцу тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Ревизија тужиоца није основана.

У проведеном поступку нису почињене битне повреде поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04), а на коју повреду Врховни суд Србије пази по службеној дужности. Нису учињене повреде из члана 361. став 1. ЗПП на које се ревидент позива будући да пропуст другостепеног суда да се позове на законске одредбе на основу којих је засновао своју пресуду представља релативно битну повреду поступка која не утиче на правилност пресуђења.

Из утврђених чињеница произилази да је тужилац власник катастарске парцеле бр. 643/3 у површини од 0.86.40 ха у КО ГГ, да је део ове парцеле у површини од 0.30.00 ха поклонио свом брату сада покојном ПП о чему су намеравали да саставе уговор али то нису учинили. Брат тужиоца је дозволио туженом да изврши експлоатацију шљунка са парцеле коју му је поклонио тужилац уз накнаду од 100 ДМ по једном ару. Тужени је са својим радницима ушао машинама у наведену парцелу у јануару 2001. године и започео експлоатацију шљунка, али је том приликом скинут слој оранице са веће површине од 30 ари. Тужилац је реаговао и покушао да заустави извођење радова у чему није успео, а затим се договорио са овлашћеним лицима туженог око накнаде причињене штете. Тужени је исплатио брату тужиоца износ од 4.300 ДМ који је за себе задржао 3.000 ДМ, а 1.300 ДМ је предао тужиоцу. Вештачењем извршеним од стране геометра утврђено је да је експлоатација шљунка извршена са 0.47.00 ха парцеле тужиоца укључујући ту 30 ари парцеле које је тужилац поклонио брату ПП, са површине од 3 ара пута (за који су се парничне стране договориле да се наспе што је тужени и извршио) и са још 14 ари која припадају тужиоцу (није била предмет било каквог договора пре уласка радника туженог у парцелу тужиоца). Вештачењем путем вештака пољопривредне струке је утврђено да је вредност парцеле тужиоца 3.000,00 дин/1ар, односно 100 ДМ по опште познатом курсу у време исплате.

На основу утврђених чињеница нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца из разлога што тужилац није активно легитимисан да тражи накнаду штете за ископан шљунак са његове парцеле, јер тужилац није власник самог шљунка. С обзиром на то да је тужени исплатио тужиоцу 1.300 ДМ за 14 ари парцеле, није извршена битна повреда поступка и због погрешне примене материјалног права.

парцеле, чиме је исплатио укупну вредност парцеле, тужилац не може са успехом да тражи накнаду штете за изгубљену добит нити да му тужени доведе парцелу у првобитно стање, је је укупна штета овом исплатом измирена.

Приликом одлучивања о тужбеном захтеву првостепени суд се позива на Закон о рударству ("Службени гласник РС" бр. 44/95) и утврђује да је овим законом прописано да је рудно благо природно добро у државној својини али да је одређено да се одредбе овог закона не односе на експлоатацију шљунка. Међутим, Врховни суд Србије оцењује да првостепени суд није ваљано протумачио одредбу члана 1. овог Закона, којим је прописано да се тим законом уређују услови и начин експлоатације рудног блага у земљи и на њеној површини, на речном, језерском дну или испод њега као и изградња, коришћење и одржавање рударских објеката (став 1.). Ставом 2. је прописано да се одредбе овог Закона не односе на експлоатацију песка, шљунка и камена из корита водотока, спрудова, напуштених корита и са обала природних водотока, природних и вештачких акумулација са подручја угроженог ерозијом који не садрже примесе других корисних минералних сировина. Из ове одредбе следи да се одредбе Закона примењују на експлоатацију шљунка који се налази на њивама што је у конкретной парници случај, а искључена је примена закона једино на експлоатацију шљунка из корита водотока и др, будући да је та експлоатација регулисана Законом о водама ("Службени гласник РС" бр. 46/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 54/96). Према томе шљунак који се налази испод површинског слоја обрадиве земље на парцели тужиоца, својина је Републике Србије, и стога парничне странке нису ни могле да закључе било какав споразум о продаји самог шљунка, већ само о висини штете коју је тужени учинио тужиоцу скидањем ораничног слоја земље са тужиочеве парцеле како то правилно закључује првостепени суд. Будући да је тужени исплатом износа од 1.300 ДМ тужиоцу исплатио вредност парцеле површине са које је скинуо оранични слој, Врховни суд налази да су нижестепени судови правилно одбили тужбени захтев и у делу којим тражи изгубљену добит у траженом периоду као и враћање парцеле у првобитно стање доношењем хумуса из разлога што је тужилац у целисти намирен и стога нема основаних потраживања из насталог правног односа према туженом.

Из наведеног разлога се не може прихватити тврдња ревидента да је власник спорног шљунка и да се не ради о природном богатству јер то изричито произилази из Закона о рударству. Чињеница што је тужени вршио експлоатацију шљунка без одобрења Републике Србије (а по одобрењу брата тужиоца), не даје право тужиоцу да тражи накнаду за количину експлоатисаног шљунка као што ни чињеница што Република Србија није поставила такав захтев у односу на туженог не даје право тужиоцу да га он постави. Тачно је да се тужени неосновано обогатио, али не на рачун тужиоца већ на рачун Републике Србије, а право својине на непокретностима није неограничено као што то ревидент тврди већ је у конкретном случају ограничено Законом о рударству који прописује да је шљунак који се налази испод ораничног слоја (тужиочеве) парцеле, рудно благо које припада Републици Србији, а не власнику парцеле.

Преостали ревизијски разлози су размотрени, али је оцењено да они нису релевантни, па је Врховни суд Србије одлучио као у изреци на основу одредбе члана 405. и 491. став 1. Закона о парничном поступку Републике Србије.

Председник већа - судија

Слободан Дражић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

СМ